

Sygn. akt *XVII AmE 91/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **S. T.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 8 grudnia 2016 roku Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję,
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz S. T. kwotę 837 zł (osiemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt XVII AmE 91/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 grudnia 2016 roku Nr (...) - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo Energetyczne,

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 23 czerwca 2016 r. na postawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia S. T. prowadzącemu działalność gospodarczą

pod firmą: T. S. (...) z siedzibą w Ć. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. S. T. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą: T. S. (...) w dniu 10 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w W., dz. Nr (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działalnie wymienione w punkcie 1 wymierzył S. T. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą: T. S. (...) karę pieniężną w kwocie 2,780 zł (słownie: dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt złotych)

Od niniejszej decyzji odwołanie wniósł powód, zaskarżając ją w części dotyczącej pkt. 2, tj. wymierzenia powodowi kary pieniężnej w kwocie 2,780 zł. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

-naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo Energetyczne poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się stwierdzeniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przez powoda przepisów ustawy Prawo Energetyczne w stopniu „znacznej szkodliwości czynu” przy założeniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju, gdy tymczasem z treści uzasadnienia decyzji nie wynika na jakiej podstawie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, iż działanie powoda nosi znamiona znacznej szkodliwości czynu.

Wniósł jednocześnie o:

-uchylenie i zmianę przedmiotowej decyzji poprzez zastosowanie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo Energetyczne a mianowicie odstąpienie od wymierzenia kary powodowi wobec znikomego stopnia szkodliwości czynu oraz natychmiastowego zaprzestania naruszania prawa przez powoda,

-wstrzymanie wykonania decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy,

-zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

-dopuszczenie dowodu z całości dokumentów znajdujących się w aktach sprawy prowadzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod sygn. akt: (...) na okoliczność incydentalnego czasookresu naruszenia prawa przez powoda oraz jego wartości. (odwołanie - k. 12-15)

W uzasadnieniu odwołania powód wskazał, iż naruszenie obowiązku wynikającego z art. 11 ustawy – Prawo energetyczne nastąpiło w niewielkim zakresie, ponadto miało charakter incydentalny. Dodał, że nie dotarła do niego informacja o 20 stopniu zasilania nadana w postaci komunikatu radiowego. Natychmiastowe wstrzymanie produkcji było niemożliwe, z uwagi na rodzaj i zakres wykonywanej przez niego działalności. Podkreślił jednocześnie, iż było to jedyne naruszenie, jakiego dopuścił się podczas obowiązywania zakazu. W ocenie powoda, stopień społecznej szkodliwości czynu jest znikomy.

Pozwany złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania, przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy przesłanych na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 1 k.p.c. Sądowi Okręgowemu w Warszawie – Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów przy piśmie z dnia 17 marca 2017 r., znak: (...) – na okoliczność prawidłowości zaskarżonej decyzji oraz zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

S. T. jest przedsiębiorcą, wykonującym działalność gospodarczą w zakresie robót związanych z budową dróg i autostrad pod firmą (...) z siedzibą w Ć.. (bezsporne)

W dniu 27 marca 2012 r. powód zawarł z (...) sp. z o.o. „Umowę kompleksową dostarczania energii elektrycznej Nr (...)” do obiektu położonego w miejscu (...)-(...) W., ul. dz. Nr (...). Umowę zawarto na czas określony od dnia 27 marca 2013 r. do dnia 31 marca 2013 r. Odbiorca został zakwalifikowany do III grupy przyłączeniowej, moc przyłączeniową ustalono na 500 kW. Zgodnie z § 4 ust. 6 umowy, odbiorca zobowiązał się do dostosowania maksymalnego poboru mocy i dobowego poboru energii do planu ograniczeń, stosownie do komunikatów. (dowód: Umowa kompleksowa dostarczania energii elektrycznej Nr (...) wraz z załącznikami, k. 9-16 akt admin.)

Pismem z 15 lipca 2014 r. operator (...) S.A. Oddział w G. zawiadomił powoda, że jego zakład podlega planowi ograniczeń w poborze energii elektrycznej, obowiązującemu od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. oraz przedstawił przedsiębiorcy tabelę dopuszczalnego poboru mocy w razie wprowadzenia takich ograniczeń. W planie tym określono dopuszczalny pobór mocy elektrycznej według stopnia zasilania w MW dla obiektu zlokalizowanego w (...)-(...) W. dz. nr (...). (k. 41 akt admin.)

Do planu ograniczeń poboru mocy, obowiązującego w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., powód nie zgłosił żadnych uwag. (bezsporne)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne, wprowadzając na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła. (bezsporne)

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (bezsporne)

Powód nie dostosował się do wprowadzonych przez (...) w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Dnia 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła 0,9269807 w godzinie. (bezsporne)

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, mimo, że decyzja nie była skarżona w całości, a zarzuty podnoszone przez powoda nie były prawidłowe.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 3a) Prawa energetycznego karze pieniężnej podlega ten kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Art. 11 stanowi, że:

1. W przypadku zagrożenia:

1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,

2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,

3) bezpieczeństwa osób,

4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

2. Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw.

3. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;

2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

4. Ograniczenia wprowadzone na zasadach określonych w ust. 2 i 3 podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania.

5. Organami uprawnionymi do kontroli stosowania ograniczeń są:

1) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej;

2) wojewodowie - w odniesieniu do paliw stałych oraz ciepła;

3) organy właściwe w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, o których mowa w art. 21a - w odniesieniu do jednostek wymienionych w tym przepisie.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców.

6a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określa w szczególności:

1) sposób wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiając odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;

2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;

3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;

4) zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;

5) sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.

7. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

8. Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 7.

9. Minister właściwy do spraw energii informuje niezwłocznie Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o:

- 1) wprowadzonych ograniczeniach, o których mowa w ust. 7, w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej;
- 2) podjętych działaniach i środkach dla usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, o których mowa w art. 11c ust. 2 i 3.

Zgodnie z treścią art. 11c ust. 3 „Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7”.

Natomiast art. 11d ust. 3 stanowi, że „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.”

Mając na uwadze treść powyższych przepisów stwierdzić należy, że brak było podstaw do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej za nie dostosowanie się do ograniczeń w poborze energii w dniu 10 sierpnia 2015 roku. Przytoczone wyżej przepisy prawa energetycznego nie dają podstaw do uznania, że czyn Przedsiębiorcy stanowi podstawę do przypisania mu popełnienia deliktu administracyjnego.

Jak wskazano powyżej podstawą nałożenia na powoda kary pieniężnej może być naruszenie przez niego przepisów art. 11, 11c ust. 3 i 11d ust. 3 prawa energetycznego. W myśl art. 11d ust. 3 prawa energetycznego, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Zdaniem Sądu, aby można było przypisać powodowi naruszenie tego właśnie przepisu, musiałby on stanowić podstawę wprowadzenia ograniczeń w odbiorze energii. Tymczasem, co jest bezsporne (...) S.A. wprowadziły ograniczenia na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego. Na tą podstawę wprowadzenia ograniczeń wskazał także Prezes URE w uzasadnieniu decyzji (pierwszy akapit uzasadnienia decyzji). Tymczasem przepis ten nie stanowi podstawy ukarania w oparciu o art. 56 ust. 1 pkt 3a. Na powyższe zwróciło uwagę także piśmiennictwo. Filip Elżanowski w komentarzu do Prawa Energetycznego („Prawo Energetyczne. Tom I. Komentarz do art. 1-11s” pod redakcją Mariusza Swory i Zdzisława Murasa, Wolters Kluwer 2016, wyd. 2, s. 1370) wskazał, że „Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a pr.en. karze pieniężnej podlega ten, kto „nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie (...) art. 11c ust. 3”. Przepis art. 11 ust. 3 pr. En. Nie stanowi tymczasem samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń, odsyłając w tym zakresie do trybu wprowadzenia ograniczeń określonego w art. 11 ust. 7 pr. En. Niewątpliwie mamy tutaj do czynienia z błędem ustawodawcy, który w normie art. 56 ust. 1 pkt 3a powinien był odesłać do art. 11c ust. 2 pr.en.” Jeżeli zaś ograniczenie w dniach 10 i 11 sierpnia 2012 roku zostało wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2, a nie dostosowanie się do tej normy nie jest penalizowane, to nie można obecnie wywieść odpowiedzialności deliktowej Przedsiębiorcy z art. 11d ust. 3 prawa energetycznego. Podkreślić przy tym należy, że brak jest podstaw do stosowania w tym zakresie wykładni rozszerzającej. Przepis przewidujący możliwość nałożenia na podmiot sankcji karnoadministracyjnej wymaga precyzyjnego określenia przez

ustawodawcę zasad i przesłanek odpowiedzialności. Przepisy o charakterze karnoadministracyjnym muszą być stosowane w sposób precyzyjny i jednoznaczny.

Mając powyższe na uwadze, wobec tego, że przepisy prawa energetycznego nie przewidują wprost odpowiedzialności za naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego, brak jest podstaw do ukarania Przedsiębiorcy z tytułu niezastosowania się do ograniczeń w dostawie i poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez (...) w dniu 10 sierpnia 2015 roku. Dlatego też Sąd uchylił skarżoną decyzję uznając, że brak było podstawy prawnej do wydania skarżonej decyzji. Nie może funkcjonować w obrocie prawnym decyzja, która została wydana bez umocowania do jej wydania w obowiązujących przepisach prawa. Dlatego też mimo braku zaskarżenia decyzji w całości, z uwagi na to, że została ona wydana bez podstawy prawnej, podlegała uchyleniu przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając na rzecz powoda zwrot poniesionych przez niego kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia swoich praw, na które składają się koszty zastępstwa procesowego oraz opłata od odwołania.

SSO Dariusz Dąbrowski